

Till
Landsbygds- och infrastrukturdepartementetDatum
2025-03-25Ert diarienummer
LI2025/00306Diarienummer
KS-2025-00153**Yttrande över Landsbygds- och infrastrukturdepartementets remiss: Betänkandet Avgift för områdessamverkan – och andra åtgärder för trygghet i byggd miljö (SOU 2025:5)****Sammanfattande inställning**

Kungsbacka kommun anser att det finns risker med utredningens förslag som främst handlar om gränsdragningsproblematik mellan vad som ska anses ingå i det kommunala grundansvaret och vad som ska ses som en uppgift för områdessamverkan samt ökad administrativ belastning på kommunens verksamhet. Även om principen att skapa förutsättningar för samarbete kring gemensamma utmaningar är bra och bör tillämpas i större utsträckning ställer sig kommunen tveksam till att tvingande avgifter är rätt väg att gå.

Kommunens inställning i detalj**Om kommunens roll i områdessamverkan**

Kungsbacka kommun noterar att det svenska systemet är uppbyggt på ett annat sätt än i de länder där konceptet varit framgångsrikt. Som fastighetsägare har man där generellt lägre kostnader till det allmänna varför det finns en större rimlighet i att lägga till en tvingande avgift för att hantera gemensamma problem. Kommunen ser en viss risk i det som betänkandet tar upp om gränsdragningen mellan vad som ska anses ingå i det kommunala skattefinansierade grundansvaret i förhållande till vad som ska bekostas av områdessamverkansavgiften. Frågan är också om det kan uppstå en situation där kommunen genomför skattefinansierade satsningar på att höja trygghet och attraktivitet i ett område som blir att betrakta som stöd till enskild näringsidkare eftersom man valt att *inte* bilda en områdessamverkan och ta ut avgifter av berörda fastighetsägare, trots att detta varit juridiskt möjligt och kanske gjorts i andra sammanhang.

När det gäller deltagande i områdessamverkan ser kommunen att det kan vara svårt för mindre fastighetsägare att lägga resurser på det engagemang som krävs för en systematisk och kontinuerlig verksamhet och kommunen ser därmed en risk att ansvaret för att driva arbetet i slutändan hamnar på kommunerna, vilket innebär en belastning på kommunala resurser. En situation som kan jämföras med att kommunen står för allt arbete och därefter skickar en faktura till berörda fastighetsägare är knappast önskvärd för någon part.

Även utredningar, handläggning, beslutsprocesser och övrig administration av områdessamverkan och tillhörande avgift kan potentiellt kräva en hel del resurser av kommunen vilket Kungsbacka kommun ställer sig tveksam till. Kommuner behöver kompenseras fullt ut för alla nya uppgifter som läggs på

dem och även om avgiften för områdessamverkan kan täcka en del av detta är det sannolikt svårt att få full kostnadstäckning för indirekt merarbete. I synnerhet eftersom det är viktigt att avgiften främst går till de åtgärder som den är avsedd för. Behovet av att tillskjuta statliga medel behöver utredas närmare.

Författningsförslaget är inte helt tydligt när det gäller vilka fastighetsägare som ska beröras vid ett införande av obligatoriska avgifter för områdessamverkan. 2 kap 2 § reglerar i och för sig vilka som kan *ansöka* om införande av avgift men i de delar som rör omröstning bland fastighetsägare och vilka fastighetsägare som ska omfattas av en eventuell avgift är det inte tydligt huruvida ägare till fastigheter som endast omfattar obebyggd allmän platsmark också ska räknas. Detta kan vara relevant eftersom kommuner i allmänhet äger allmän platsmark i stor utsträckning och därigenom potentiellt skulle kunna ingå som fastighetsägare i många samverkansområden och därmed bli skyldig att både engagera sig ekonomiskt och med personella resurser.

Om samverkan mellan aktörer

Kungsbacka kommun har positiva erfarenheter av samarbete mellan olika parter inom det brottsförebyggande arbetet. En viktig erfarenhet är att åtgärder i den fysiska miljön inte kan ersätta förebyggande och relationsskapande insatser. Här krävs samarbete med civilsamhället och med sociala insatser riktade mot barn och unga och för att områdessamverkan ska ha optimal effekt bör regelverket utformas så att det främjar den typen av samverkan. Kommunen ser dock inte att de aktuella lagförslaget har sådana mekanismer. I kommuner där det finns få privata fastighetsägare blir det ännu tydligare att det finns ett behov av alternativa finansieringsmöjligheter som kan ge möjlighet att involvera aktörer över ett bredare spektrum.

Om boendes inflytande

Avgiften handlar om att skapa ökad trygghet och trivsel för de boende i området och om lagförslaget skulle bli verklighet framstår det därför som rimligt att de boende på något sätt involveras i beslut om hur avgiften ska användas. Det går att föreställa sig scenarier där att avgiften används för åtgärder som ökar värdet på fastigheterna utan att för den skull uppfylla de boendes behov och önskemål. Möjligen kan man därför tänka sig att författningsförslaget skulle ställa vissa krav på samverkan eller representation från boende i den förening som förvaltar medlen. Detta blir än mer rimligt eftersom det föreligger en betydande risk att kostnaderna för områdessamverkan flyttas över till de boende via hyran. Kommunen ser för övrigt också en risk i att redan utsatta grupper med små ekonomiska marginaler drabbas av ökade kostnader vilket kan ge negativa konsekvenser både för de enskilda individerna och för kommunen.

Om förutsättningar för att betala obligatorisk avgift

Även om trygghetsskapande åtgärder kan ses som en investering är det inte säkert att alla har möjlighet att göra den investeringen. Utredningen framhåller att de åtgärder som genomförs inom områdessamverkan kan öka fastighetsvärdet och på så sätt betala sig. Men korrelationen mellan trygghetsåtgärder och fastighetsvärde är sannolikt inte direkt vare sig när det gäller kausalitet eller tid. En obligatorisk avgift bör beakta de ekonomiska förutsättningarna hos olika fastighetsägare och vara proportionerlig. Det är också viktigt med ett resonemang om möjliga konsekvenser ifall

fastighetsägare inte vill eller inte anser sig ha möjlighet att betala avgiften. Kommunen ser här risker för administrativ och ekonomisk belastning på berörda kommuner. Det är viktigt att inte skapa ett system som riskerar att binda upp kommunens och fastighetsägarnas resurser på ett sätt som minskar utrymmet för flexibla och effektiva insatser.

Om etablering av kunskapscentrum

Utredningen konstaterar att Malmö universitet bedöms ha goda förutsättningar att driva ett kunskapscentrum om områdessamverkan och närheten till Sveriges lantbruksuniversitet i Alnarp nämns som ett av skälen. Om regeringen går vidare med lagförslaget anser Kungsbacka kommun att Sveriges lantbruksuniversitet bör utredas som ett möjligt alternativ till placering av kunskapscentrumet eftersom man där har specialistkunskap inom området.

Om kostnadsuppskattning

Slutligen anser Kungsbacka kommun att det hade varit önskvärt med en exempelberäkning av de kostnader som lagförslaget skulle innebära för olika aktörer och en samhällsekonomisk analys av förslaget.

Kungsbacka kommun

Lisa Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

Patrik Johansson
Kommunsekreterare

Datum
2025-04-22

§ 84

Dnr KS-2025-00153

Svar på Landsbygds- och infrastrukturdepartementets remiss av betänkandet Avgift för områdessamverkan – och andra åtgärder för trygghet i byggd miljö (SOU 2025:5)

Beslut

Kommunstyrelsen antar yttrande, daterat 2025-03-25, och översänder det som sitt svar till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Kungsbacka kommun har fått möjlighet att yttra sig över Landsbygds- och infrastrukturdepartementets remiss av betänkandet Avgift för områdessamverkan – och andra åtgärder för trygghet i byggd miljö (SOU 2025:5).

I betänkande föreslår utredaren en lag som gör det möjligt för kommuner att besluta om obligatorisk avgift för fastighetsägare inom ett avgränsat geografiskt område, antingen efter en ansökan från ett antal berörda fastighetsägare eller på eget initiativ. Avgiften ska användas till åtgärder för att öka tryggheten och attraktiviteten i området.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-04-08, § 116

Kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteskrivelse, 2025-03-25

Yttrande, 2025-03-25

Nämnden för Teknik 2025-03-19, § 35

Nämnden för Teknisk yttrande, 2025-03-12

Nämnden för Individ & Familjeomsorg 2025-03-20, § 24

Nämnden för Individ & Familjeomsorgs yttrande, 2025-03-06

Nämnden för Kultur & Fritid 2025-03-19, § 37

Nämnden för Kultur & Fritids yttrande, 2025-03-10

Landsbygds- och infrastrukturdepartementets betänkandet Avgift för områdessamverkan – och andra åtgärder för trygghet i byggd miljö (SOU2025:5)

Beslutsgång

Ordförande Lisa Andersson (M) finner att det finns ett förslag till beslut, det vill säga kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag, och att kommunstyrelsen bifaller det.

Beslutet skickas till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet